

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen napokint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „ 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szociális részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
ötösz. 1888. máj. 2. számú hely-
ség. — a szerkesztőségbe ér-
keztetve küldendő.

Előfizetési helyben:
TALPÉNYI L. LAJOS és társai:
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiv-
atalban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
úján.

Hirdetési díj:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „ 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szociális részét illető min-
den közlemény: Nagy-hatvan-
ötösz. 1888. máj. 2. számú hely-
ség. — a szerkesztőségbe ér-
keztetve küldendő.

Előfizetési helyben:
TALPÉNYI L. LAJOS és társai:
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésében és a kiadóhiv-
atalban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
úján.

A véderő-javaslat.

A képviselőház febr. 14-iki ülésén kezdetét vette a véderő-törvényjavaslat részletes tárgyalása. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, az ülés elején Ugron Gábor, Helfy Ignác és Polonyi Géza szóba hozták a király által a képviselőház elnökének adott választ, a kormány felelősségének szempontjából.

Ugron Gábor különösen éles támadást intézett a kormány ellen. Szokatlan az — ugymond — hogy a király nyilatkozatai a parlamentben vita tárgyává tételnek. De egy idő óta azt tapasztaljuk, hogy a kormány a helyett, hogy igyekeznék a koronát a párt-küzdelmeken felül tartani, a helyett, hogy azon tiszteletet és szeretetet, mely csak magasan a pártküzdelmek torzalkodásai felett állhat meg, csorbítatlanul és épségben megőrizni és megvédelmezni törekednek, minduntalan vagy a trón mögé buvik, vagy a koronát is belevonja a küzdelmekbe. A felelős miniszter az uralkodó kezébe oly nyilatkozatokat ad, és ajkairól oly nyilatkozatok hangzanak el, a melyek egyszerűen miniszteri kortes-fogságnak deklarálhatók. A koronának ily nyilvános és politikai nyilatkozata, miután a korona szent és sérthetetlen, a miniszterelnök felelőssége alatt kell, hogy történjen.

En itt, ugymond, a minisztert akarom felelőségre vonni azért, hogy éppen ezen szomorú és fájdalmas időkben a trónnak gyászát és fájdalmát kiszákmányolja, felhasználja. Az foglaltatik a képviselőház elnökének adott válaszában, mely nekünk mindnyájunknak szól, hogy: a korona elvárja, hogy a ház támogatni fogja »szándékait, és kormányomat«, mely teljes bizalmam bírja. Az nem lehet, hogy a trón egyik vagy másik kormány mellett, mely nem egyéb, mint párt-kormány és alkotmányos viszonyok közt nem is lehet egyéb, mint párt-kormány, hogy a korona egy párt-kormány mellett határozott állást foglalhasson.

Igen sajnálom, hogy a miniszterelnök ur, ki nemcsak a koronának, hanem a nemzetnek is bizalmi férfa kell, hogy legyen, ha azt veszi észre, hogy a nemzetben a bizalom iránta megrendült, a koronához fordul. Csak az a kormány erős, csak az a kormányférfiú bir tekintélyvel, kinek a nemzet bizalmára fektetett hatalma és befolyása vele jár, mikor a trón elé fordul a s a trón előtt a nemzet kívánatait előadja. — De a mely minisztert felülről tartanak, az már el van veszve.

Az egész ország szeretettel van a korona iránt, de gyűlöli a kormányt; az egész nemzet a legnagyobb tisztelettel és hódolattal van a korona iránt, de megvetéssel a kormány iránt. Az egész nemzet a koronának gyásza és fájdalma előtt néma hódolattal és levert kalappal áll; de az ellen én és elvtársaim határozottan tiltakozunk, hogy a nemzetnek ezen részvételt, fájdalmát, melylyel a trón iránt viseltetik, ne kíméljék és ne tiszteljék és éppen a fájdalomnak és részvétnak ezen magasatos pillanatait arra használják fel, hogy a kormány támogatására a koronától nyilatkozatokat csikarjanak ki. Nekem úgy tűnik fel a miniszterelnök, mint midőn Caesar seibeire azért mutatott a mámoros Antonius, hogy a nép keggyét keresse magának.

Tisza Kálmán miniszterelnök e tárgyban egy nyilatkozott, hogy a király kérdéses nyilatkozata nem tartozik azok közé, a melyek a kormány előterjesztésére és így a kormány felelőssége mellett történnek, — holott a miniszternek kötelessége a király minden hivatalos nyilatkozatáért a felelősséget elvállalni, a korona tekintélyét minden megtámadtatás ellen saját felelősségével fedezni.

Ez incidens lezajlása után Tisza Kálmán betérjesszette az 1889. év első negyedében viselőnk közterhekéről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1888. évi XXXIII. ik t. cz. hatályának kiterjesztéséről 1889. évi jun. hó 30-ik napjára cz. törvényjavaslatot.

Szederkényi Nándor, felhívván a rendőrségi elfogatásokat, azon indítványt lépett fel, hogy a véderő-javaslat, míg a törvényes állapotok vissza nem térnek, vétessék le a napi-rendről. A két ellenzéki párt a javaslat levételére szavazott, — a többség azonban elvetette az indítványt, így kezdetét vette a véderő-javaslat részletes tárgyalása.

A czimnél Bolgár Ferencz szólt fel s nagyon határos volt az megjegyzése, hogy az ifjúsági mozgalmakat tulajdonképen Münnich Aurél kezdte meg, a javaslat előadója, mert ő vezette az ifjúságot a miniszterekhez.

Fenyvessy Ferencz a 2-ik szakaszról azt kérdezte, hogy mi hát az igaz czim: »cs. k.« vagy »cs. és k.«?

B. Fejérváry honvédelmi miniszter oly kegyes helyzetbe jutott e kérdésére, hogy kivonta magát a válasz alól s kijelenté, hogy ez nem ő rá magára, hanem az összminiszteriumra tartozik. Az uralkodó — ugymond a miniszter — föltétlenül elismeri a »cs. és kir.« czimet, a

katonaság azonban eddigéig nem! (Ez éppen a nagy hiba! Rv. v.)

Thaly Kálmán a 2-ik szakasz után új szakaszt ajánl, melynek értelmében a közös hadsereg magyar ezredei a magyar alkotmányra is letegyék az esküt. Meggyőzően fejtegeti, hogy ez által sok visszaélésnek és anomáliának vétetnék eleje. A szakasz második bekezdésében kimondatnék, hogy a magyar hadtestek zászlóikon Magyarország czimerét, felszerevényeiken a magyar állam jelvényeit és a magyar király nevének kezdőbetűit viseljék.

Orbán Balázs, Györy Elek és Ugron Gábor pártolják az indítványt, — míg b. Fejérváry és Tisza Kálmán ellene nyilatkoztak s a többség nem is fogadta el az indítványt.

A törvényjavaslatot csütörtökön a 7. szakaszig tárgyalták le.

A fővárosi tüntetések Dr. Takács Zoltán elfogatása miatt szerdán ismét megújultak. — Az egyetemi ifjuság elhatározta, hogy Török főkapitányhoz küldöttséget meneszt, mely megkérdezzé tőle, vajjon a saját kezétől, vagy felsőbb parancs következtében fogatta-e el az ifjuság egyik vezetőjét, s hogy szándékában van-e az ifjuság köréből még több elfogatást is elrendelni?

Az egyetemi ifjuság hazafias dalokat énekelve vonult végig az utcákon s Füzessény Géza ügyvéd háza előtt megállapodtak s ott Dr. Takácsot hívták, a ki ez ügyvédi irodájában van alkalmazva. A tüntető ifjuság köré itt hirtelen minden utcából lovas-rendőrök törtek elő. Karácsonyi rendőrfelügyelő szótözlására hívta fel az ifjuságot, de ez keresztlévágva magát a lovas-rendőrök által alakított kordonon, gyors léptekkel haladt a — főkapitányság épülete felé.

A főkapitányság épületéből azonban hirtelen nagy számú rendőrök törtek ki s neki rontottak a tömegnek, nem tekintve tüntetőt, vagy békesen haladót, a kard-lappal utni-vágni kezdetek s szétszörték a tüntetőket, kik közül — mintegy ötvenet le-tartóztattak.

A rendőr-főkapitányság erős hangon tartott kiáltványt bocsátott ki a végül, hogy a tüntetőket megfélemlítse, ennek daczára a tüntetések csütörtökön is ismétlődtek s valószínűleg nem is egy hamar csendesedik le a főváros.

Az egyetemi ifjuságuk egy küldöttsége tisztelegget csütörtökön délelőtt dr. Klinger István egyetemi rektorral s a küldöttség szó-noka előadta, hogy az egyetemi hallgatók közül a rendőrség többeket elfogatótt és bántalmazott. Mint atyához jöttek és arra kéri

a rektort, hogy egy a kiszabadult, mint a fogva levő egyetemi polgároknak szerezzen elégtételt s egye őket pártfogása alá. A rektor megköszönte a bizalmat s megígérte, hogy mindent megtesz a bajba került egyetemi polgárok érdekében — érintkezésbe lép e czélból a főkapitánnyal; Szívökre kötötte azonban, hogy utcai elemeket s ugynevezett vezetőket ne türjenek maguk közt s egyáltalán minden-nemű tüntetéstől jövőre tartózkodjanak.

Az egyetem rektora, dr. Klinger István, délben meg is jelent Török János főkapitánynál, hogy információt szerezzen a tüntetés alkalmaival elfogott egyetemi ifjak sorsára vonatkozólag. A rendőrség szerdán este összesen 6 joghallgatót, 7 orvostanulót, 2 gyógyszerésznövendéket és 3 megyetemi hallgatót fogott el, kiknek sorsáról Török főkapitány és Szelei rendőrtanácsos megnyugtató fölvilágosítással (?) szolgáltak a rektorak. Elmondták, hogy zárt helyiségekben várakoztatták őket, nehogy meghűljenek s az éjszaka föloldozásával valamennyi sorban kihallgatták s hajnalra szabadon bocsátották. A rektorak megmutatták mind a kihallgatási termet, mind azt a helyet, ahol első ízben elhelyezték őket. Szintugy megmutatták a rektorak a kihallgatási jegyzőkönyveket. A rektor e szemle során azt a benyomást szerezte, hogy az egyetemi hallgatókkal nagyon sérelmem nem történt s panaszok nagyrészt tulzottak. Különben is az aktákból kitűnt, hogy bántalmazás miatt csak két egyetemi polgár vétetett föl panaszt a jegyzőkönyvből. Klinger ennek folytán nem lát okot arra, hogy orvoslást vagy elégtételt követeljen. A dologban az a leg-szebb, hogy a rendőrség érdeml akarja feltüntetni, ami kötelessége volt. Amár kötelességet sem teljesítette.

Csütörtökön délután két órákor újabb tüntetés vette kezdetét a főváros utcáin, melyet a rendőri fejevesztett intézkedés majdnem végetesett tett.

A Sándor utcai vendéglő előtt több ezer főre tehető tömeg gyűlt össze, kik Takács Zoltánt akarták hallani. Takács megjelent és egy higgadt beszédet intézett a tömeghez, melyben rendre és nyugodtságra intette őket.

A beszédnek meg is volt a hatása. A tömeg nyugodtan maradt együtt egészen fél négy óráig; meg csak hangos kiáltás sem zavarta meg a rendet. A csendeséget végre megsokalta a rendőrség.

Fél négy órákor óriási robajjal törtek elő minden utcából a lovas rendőrök és a legkíméletlenebbül kezdtek gázolni a tömeget.

A sokaságot egyelőre meglepte az ok-néklői megtámadás. Egy része, hogy a rendőri lovak patkói el ne gázolják, a kapuk mélyedésebe húzódtok, a más része rendetlen futásnak eredt.

A fegyelmetlen és durva rendőrség nem hagyta futni a tömeget, sőt üldözöbe vette. A kit elértek, azt a legvadabb embertelenséggel ütöttek, szúrták. Mikor aztán jól elbánták a többnyire ártatlanul bameszködő néptömeget, újra visszatértek a vendéglő elé és azoknak estek neki, a kik mint csendes szemlélődők, vagy épen dolguk után sietők, voltak az utcán.

Újra rettenetes volt az a kegyetlenség, mivel a védtelen népet bántalmazták. Felug-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA

Bianchi Bianca hangversenye.

Debreczen febr. 16.

(r. e.) Vidéken ritkán esik meg, hogy a fővárosok első rendű szinpadai csillagai, pláne mint színházunkban tegnapielőtt Bianchi Bianca, cs. k. kamara énekesnők vendégszerepelnének azokon a deszkákon, a melyek leg-főlebb az operett könnyed dalaimat vagy érzelmes népdalokat szoktak viszhangozni.

Szeszély az, vagy a színész vérebén levő n o m a d - h a j l a m o k kifolyása, mert üzletnek nem nevezhető, ha a miniszterelnökigaget elvező énekesnők ellátogatnak a vidéki városokba is. Az már gyakoribb eset, hogy mint p. o. a hozzánk néhány év előtt ellátogatott Artot — már hanyatló divák utaztatják meg hangroncsaikat s veszik ki még egyszer, utóljára régi hirnevők veszélyeztetett tőkéjének a kamatait. Több évvel azelőtt Debreczenben járt Donadio Bianca is, a ki — a főuri mysteriumok ösmerőinek tudomásával — magyar leány. Anyi teny, hogy bár nem oly erős hanganyaggal, mint a Bianchié, de e hang kellemével, frissességével s az előadás több bajával, a három közül ő gyakorolta kö-zönségünkre a legmélyebb benyomást.

Kétségtelen, hogy Bianchi, előbb a b e c s i udvari opera, most a budapesti magyar királyi opera primadonnája, kamara-énekesnő, szintén nagy élvezetben részesítette közönségünket. Ez viszont egész 1400 forint bevételig, tehát — a 600 forint énekesnői, 100 forint zongorázónői díjjal s 100 forint egyéb költség daczára — i g e n s z é p e n töltötte meg a színházat s egy szam után sem volt fukar a tapsok, kihívások és éljenek haláljának kimutatásában. Mindamellett meg volt az a hangulat, hogy ily óriási pénz-áradás és ily óriásira felcsigázott várakozás mellett, még egy piczivel — többet vártunk volna mindannyian.

A k. a. — elegáns toilettjével is — inkább érdekes jelenség, legfőbb baja szeminek kifejezésében van meg. Nem tartozik az énekvilág fenomenéjé közé, mint a minő Patti, Lucca, Nilsson, vagy a maga nemében Viltne, de mindenesetre kitünő énekesnő, a minők közül legalább egyre minden nagy színháznak szüksége van. Lyrai énekesnő, a ki nem force-hangokkal ragadja el a közönséget, hanem nagy oskolával s ennek számtalan előnyeivel. Az értéket továbbá Bianchinál a hang erőteljessége és kellemé képezi s gyönyörűek kivált alsó hangjai, míg a közép s magas hangokon a gyakorlott haligató már megszámlálhatja az esztendőket. Ehhez járul, hogy a művésznő már nem veti meg azokat a fo-

gásokat, hangvételi modorokat, a melyeket bizonyos számú évek dicőseége után a legnagyobb énekesnők is feltalálnak. Staccatoit nem valami különösek, míg trilláinál — melyeken némi tremolázás tetszik meg — az a j k formálisan grimaceokat vág s a hangvételhez segítségül jön a n y a k nem egészen természetes tartása, sőt erősebb hang-effektusoknak az egész test sajátosságos mozdulatokkal készül neki. De azért — ismételjük — oly sok szépet és elragadótt produkál, hogy még több hiány mellett is érthető, mért oly allandó kedvencsége Bianchi egy főváros méertő közönségének. Pianó pedig oly bájosak, coloraturáját annyi bravourral használja, az egyes hangszeri átmeneteiben, összevoasztásában oly sok routinet fejt ki s oskolája az (ismételjük) erős és kellemes hanganyag kifejtésében oly tökéletes, hogy bizony, bizony visszakívánjuk azokat a hang-hullámokat, a melyeken csütörtök este ringott el kedélyünk.

Műsora érdekes és változatos volt. Az „Alvajáró” nagy áriáját énekelte elsőnek; olaszul énekel s abban szép variációkat alkalmazott. A „Figaro lakodalmá”-ból — talán Mozart-tradiciókat tartva szem előtt — a magyar királyi opera primadonnája Debreczennek — nemetül énekelte Susanne part-czennek — németül énekelte Susanne part-czennek egy részletét. Ugy tudjuk, hogy Bianchi magyarul is énekel s ez az opera magyarul is meg. Talán ez volt a program

legkevésbé sikerült száma. A német zenéhez külön temperamentum kell. „Mireille” áriája után ráadásul Abt egy dalát énekelte s ez a szám keltette a legzajosabb, legnagyobb hatást pikáns előadásával és hangutánzásával. Végül következtek a magyar dalok: „L e h u l l o t a r e s z k e n a r f a . . . ” (m. kir. operai jargon) és „Ritka, buza . . . ” Ez kedvezmény a vidéknek, mi azonban, ha mindjárt elfogultsággal is vádol V. Margó Czelia asszony, a ki ott volt a férjével a földszinten, azt valljuk, hogy magyar népdalt csak jó magyarsággal, magyaros zamattal és magyaros izléssel szabad énekelni. Az a gyönyörű coloratura, a melyet éppen itt mutatott meg a művésznő, mégis csak remek olasz fordítása volt a Blaháne remek magyar erejétől. A seriozus népdalnak ártott, hogy a zongora-kíséretet teljesítő Zoomezsky, színházi karmester kezdetben előre szaladt néhány ütemmel E miatt egyszer Bianchi, hogy bevarja, meg is nyujtott egy hangot. Azonban csakhamar találtak az et-től fogva a kíséret szabatosan folyt. Azongora egy hurja különben reszketett, a mire előre gondolni kellett volna.

Bianchi többi számai t kiserő egy fiatal zongora-művésznő, Radio Karolina k. a. ki az énekeszámok között b r i l l i a n s technikával játszotta Liszt egy polonaise-t, Chopin-C-moll balladáját, est és a Rubinstein-féle valse-caprice-t kivált a hangfutamok rendki-

álya
ámpa
kivül
Korona-
szavanyú-
NYLT,
ZET;
ashegyi,
ó-ja-
francia
rt, orosz-
zövetkezet
AMERIKAI
SZVÉNYTÁRSULAT.
Newyorkba
Newyorkba
Newyorkba
yugatindiába
Mexicóba
vezénylő megbí-
deden, Weyringer-
ökök nagy fizetés

rattak a járdára és a kapuk alá húzódkat kivonszolták. — majd a vendéglőt kezdték ostromolni

A Sándor-utcai vendéglőben ugyanis sokan voltak a kik nézték a rendőri kegyetlenségeket és brutálisokat megdöbbentő ténykedéseit, de ezekre is rákerült a sor. Egy rendőr felügyelő kiadta a parancsot, hogy mindazokat, kik a vendéglőben vannak, el kell fogni! Erre a rendőrök megrohanták a vendéglőt; összekattak udvart, fészert, pinczét, padlást, kamarát és a kit elől hátul találtak kivétel nélkül mind elfogták, még pe dig a legkíméletlenebb módon. Az elfogottak közt volt Prém József a posta is.

Delután 6 órakor az ifjuság az egyetem gyűlést tartott. E gyűlésen elhatározták, hogy megküldöztetik az utcai tüntetőktől, magyar kalpaot fognak viselni.

A mint a gyűlés véget ért, az egyetemi polgárság impozáns számban vonult ki az utcára. A mikor a Károlyi palota elé ért, néhány percze megállapodtak és hatalmas „eljen” reszkettette meg a levegőt. Innen a „Nemzet” szerkesztőse elé vonultak, hol a kormány felhivatalos lapját stíru abczugolás közben megégették a függetlenségi pártkör elé érven, itt ismét megállapodtak. Eljen a háza és a függetlenség! Eljen Apponyi, Ugron, kiáltások zúgtak fel harsányon. Ekkor a pártkör alakában megjelent Lits Gyula függetlenségi képviselő és lelkes beszédet intézett az ifjusághoz. Lits a többek közt a következőket mondá: Minden magyar tántoríthatlan híve a koronás királynak, de impozáns tüntetéssel ad kifejezést rossz tanácsadói iránt való megvetésének. Szavait így végzé: Eljen a király!

Ezerszeres eljen hangzott a képviselő szavaira, midőn egész váratlanul vadul rohanó lovas-rendőrség vágatott közéjük. A tér ekkor már tele volt nőkkel és gyermekekkel, kik sikoltva és jajgatva menekültek a kapunyílások közé. Látni lehetett, a mint egy nő a gyermekével felbukott az utcán. De az elvakult rendőri düh már nem ismert határt. Ártatlan gyermeket testével takarta el az anya, kit a kardlap egy cseppet sem kímélt. Igen sokat a falhoz szoritottak és a legkegyetlenebbül verték. Egy nőt, kit a véletlen sodort oda, annyira elverték a lovasrendőrök, hogy az eszméletlenül rogyott össze. E szívtelen és undorító rendőri brutálisnak, több függetlenségi képviselő is tanuja volt, kik felháborodva a vadászon, többször lekiáltottak: „Eleg már, szegény, gyalázat, így bántsi az ártatlan nappel!”

A képviselők kijelentették, hogy a képviselőházban szereznék ezért elégtételt az ifjuságok. E kijelentés után az ifjuság a királyt élteté elozlott.

Vihar a Házban.

A képviselőháznak tegnap viharos ülése volt. Az ellenek kifejezést adott azon közmegebotránkozásnak, melyet a kormány magatartásával és erőszakos intézkedéseivel minden körben felidézett. P é c h y Tamás elnök, (ki az utóbbi időben nem tudta megőrizni pártatlanságát s felszólalásával mindig a kormányt támogatni) jelentést tett a multkoritüntetéseik alkalmából elrendelt rendszabályokról. A kormánypart nem meri az elnök jelentését tárgyalás alá bocsátani és napi rendre tüzését elnapolni kívánja.

Helly Ignác ez ellen szemben az kívánja, hogy a jelentés most tetészek tanácskozás tárgya. A kormánypart hangos zúgással tiltakozott ellene. Utána T i s z a Kálmán kezdett beszélni. Hangja rekedtes és izgatott volt. Nem ellenzi — ugymond, — sőt pártolja a képviselői immunitás védelmezését de tekintés azt is hogy a képviselő a házban mondottakért az utcán insultáltak.

E vád ugy hangzott a miniszterelnök szájából, mintha ellenzéki képviselők volna okai, ha egyik-másik képviselő hazafiatalanságáért „abczug”-ot kapott s épen ezért Beóthy Ákos visszautasítja az ellenzékre emelt igaztalan vádat. T i s z a Kálmán meg-

hunyászkodva jelenti ki, hogy ő az ellenzéknek nem vádolta.

Elnök ezután kijelenti, hogy a tüntetések ellen szóló intézkedések tárgyalását később tűzi napirendre.

L u k á c s Gyula azt indítványozza, hogy az ülés mindaddig ne póltassék el, míg tart a fővárosban az ostrom-állapot és a rendőri brutálisok.

Elnök közbeszól és kérdi: mire vezetend az ily eljárás?

L u k á c s Gyula tovább beszél és a kormánypart zajos ellenmondásai között jelenti ki, hogy a rendőrség 700 egyetemi polgár ellen követett el vétkes merényletet.

Uj napi rendet indítványoz. A kormánypart folytonos zajongása között, kik már a Tisza személyéről tüntetnek csupán, huszan névszerinti szavazást követelnek.

Elnök a házára károsnak mondja a szavazást. (Nevetés balfelel).

Lukács Gyula az ellenzék helyeslései között tovább beszél és kijelenti, hogy a ház hangulata a tandékorásra keptelen.

Ezután R o h o n c z y kezd beszélni azzal a képtelen váddal áll elő, hogy a tüntetéseket az ellenzék idézte elő, holott tudhatná, hogy azt maga Tisza csinálta a 14. és 25. paragrafaival.

Rohonczyt többször heves közbekiáltások szakítják félbe: eláll, üljön le! Alaplatlan vádak!

Végül L i t s tiltakozik a Rohonczy vádjával szemben s erélyes hangon fejt ki azon vádak alaptalanságát.

P o l o n y i Géza kijelenti, hogy az ifjuság vezetéséért mindig elvállalja a felelősséget.

A legviharosabb jelenetek egyike az volt, midőn Polonyi Tiszának szemébe mondta, hogy az 1872 ki tüntetést az ő kommandóijára rendezte az akkori ifjuság. Tisza eleinte fejét tagadólág csóválta, de később mikor Polonyi okakiáltott neki: „szembebe meri tagadni?” Tisza mozdulatlan maradt.

Gulner Gyula interpellált a csütörtöki rendőri botránkok ügyében, mint szemtanú. — Beszéde aatt a képviselőház ismét visszaesett a korábbi izgatottságra. S valóban Gulner Gyula oly vérlázító dolgokat beszélt al, hogy ezeknek hatása alatt, az egész ellenzék zajos helyeslésben tört ki, midőn Gulner Gyula beszéde végén azt mondta ki, hogy ha őt mint bekes polgárt a rendőrség oly brutálisan támadná, és a nélkül hogy valamit vétett volna, egy rendőr bottal megütné, ő daczára annak, hogy családapa, nem habozna magának tetleges elégtételt szerezni, és ha revolver lenne nála, annak használatától sem riadna vissza: A rendőri brutálisok ügyében hat képviselő fog interpellálni.

Ostromállapot.

A fővárosban az összes katonaságot készenlétben tartják.

Az utcákon folytonosan nagyszámú lovas és gyalog rendőrszervezetek cirkálnak. — Több helyen bezárták az üzleteket, mert este felé megújuló tüntetésektől tartanak. A nép az utcákon és tereken mindgyere csoportosult, de az elvágatott rendőrök hamar szétzörták őket. A főváros lakosok körében leirhatlan izgalom uralkodik.

L i t s Gyula képviselő a tegnapi országgyűlésen — egybekel közt — a következőket mondta: A miniszterelnök ur egy fogast állított fel; az egyik fogán függnek már a bihari pontok, a másikon függ a 14-ik §. V i g y á z z o n, hogy a nemzetnek verjen oda egy harmadik fogat, a melynek rendelkezését az izgatott pillanatokban ki tudná meghatározni?

A főváros polgársága — a védtörvény elleni mozgalomban — a legközelebbi vasárnap impozánsnak készülő tüntetéssel fog résztveenni, — a mennyiben holnap d. u. 2 órakor zászlók alatt és országgyűlési képviselők vezetésével, ünnepélyesen tiltakoznak.

Balassa Bálint.

— Történelmi beszély. —

Írta: Dr. Bayer Ferencz.

(Folytatás.)

A klarissák az éttelen Juliát lefektették az ágyra s mindegyikük segítségére akart lennie annak, kit mindannyian szeretnek vala. Mire a főnöknő hozzájuk érkezék, a hajdon már fölveté pillantást, eszmélete azonban még nem tért volt vissza teljesen. Valami éltető illatot szagoltata most vele kis füvegéből, midől lassan-lassan magához tére. Gyönyörű szeptemét körüljárta a kicsiny szobában s ugy kezd eszmélni.

— Hagyj magára, — mond megnyugtatta a fejedelemszony, — majd édes álm kipihenteti vele alettségét.

— Könyörgöm, kegyelmes asszonyom — suttogja alig hallhatóan Julia, — kérem sem van.

— Édes leányom, pihenj előbb, — viszonz nyájasan a megszólított, — aludjál kevéssé, azután is elmondhatod, mi közöni valód van.

— Gyengeség erőt vett rajtam, elmúlt, pihenésre nincs szükségem. Megbocsásanak a nővérek, ha kegyelmes asszonyomnak egyszóval magának óhajtom kerésem előadnom.

Int a fejedelemszony s az apácák elbagyják a czellát; mire Julia következőkben adja elő doltját:

— A főtisztelendő házfőnök ur hire ha-

kozó, nyilvános körmenetet rendez a főváros utcáiban.

— Kossuth Lajos hosszabb levelet intézett Helly Ignác országgyűlési képviselőhöz. A magánjellegű megbeszélések nem tartoznak a nyilvánosság elé, de ana részleteit az érdekes levélnek, melyek a közügyeket érintik, a következőképen reprodukálhatjuk: Kossuth nagy érdeklődéssel s szakadatlan figyelemmel kísérte a véderőjavaslat felett lefolyt vitát. Nagy elismeréssel szól az ellenzék „dicsőséges parlamenti viadaláról” s a hatalmas beszédekről, különösen Ugron Gábor zárbeszédéről, melyet „parlamenti mestermű”-nek nevez. Maga is szándékozott e nagyfontosságú tárgyan nyilatkozni, de aztán a közbejött tragikus esemény következtében czélszerűnek találta bevárni a fejleményeket. Ez eseményről, ismert inkompatibilitási elvénél fogva, politikai szempontból nem szól, de mint ember — ugy ír — megilletődéssel értesült róla s őszinte részvétet érez, mert csakugyan megrendítő szerencsétlenség a királyi családra. Ha reá kellene mutatnia, hogy hol kereshető a vizsgálatodás, azt kellene mondania, hogy az atya keresen vágást az uralkodó hivatalában s mint Lucius Emilius Paulus Róma népehez a forumon, mondja: hauc cladem domus meae vestra felicitas consolat. Ur hazánkba, mint e levélből örömmel értesülünk, jó egészségben van s habár lassabban s gyakori megsebzéssel, mégis folytatja „iratai” rendezését. Ez „iratai”-t is az „Athenaeum” fogja közrebocsátani.

— A főrendiháznak tegnap rövid ülése volt: kifejezést adott a főrendiház azon gyszának és részvétének, melyet az uralkodóházat és az országot ért súlyos csapás hatása alatt érez. Ez ülése a főrendiház tagjai szokatlan nagy számban jelentek meg, valamennyien mely gyszában az elnöki asztalt, valamint karszékét és a mögötte levő országczimert feketé lepel borította. Szláv József alelnök kijelentést tett arról, hogy a főrendiház miként vett részt az uralkodóház gyszában, s Vay báró betegsége folytán miként járt a királlyal, szóval is tolmácsolni a főrendiház tagjainak fájalmát. Ezután felolvastá azt a beszédet mit ezuttal ő felségéhez intézett, valamint a választ, amit erre a király adott. A választ a főrendiház tagjai alvra hallgatták végig. Az időközeben beérkezett jelentések felolvasása után az ülés véget ért.

— A véderőjavaslat ellen. A r a d, febr. 13. A ma delután tartott városi törvényhatóság közgyűlésen, melyen a bizottság teljes számmal jelent meg, Múlek Lajos előterjesztette több bizottsági tag által aláirt azon határozati javaslatot, hogy A r a d városi törvényhatósága a véderőjavaslat 14-ik és 25-ik szakaszai ellen a képviselőházzal és főrendiházzal feliratot intézzen és ezt a pártolás czéljából küldje meg valamennyi törvényhatóságnak. A közgyűlés a határozati javaslatot egyhangyul elfogadta. — T o r d a szombaton febr. hó 9-én pártkülönbség nélkül nagy népgyűlés volt a véderőtörvényjavaslat 14. és 25. §-ai ellen. A gyűlés egyhangyul a következő határozatot hozta, s azt sürögnyileg közölte a város képviselőjével, dr. Pap Sámuellel: Torda városában mai napon pártkülönbség nélkül megtartott népgyűlés határozatilag kimondotta, hogy az országgyűlésen jelenleg tárgyalás alatt levő véderőtörvényjavaslatnak 14. és 25. §-ait a nemzeti érzület és alkotmányjogok sérelmének tartja, azoknak ily értelemben való törvényre emelete ellen tiltakozik. Feikéri Nagyságodat: méltóztatásuk ezzen §-ok ellen szavazni, ellenzék esetében eljárását az illetékes és jogosult közérzület megsejtésének veszi. K o o z s v á r o t t az ifjuság tartott gyűlést, melyben tiltakozott a véderőjavaslat 14. és 25. §-ai ellen s felhívta Erdély ifjuságát, hogy csatlakozzék a tiltakozó mozgalomhoz. A gyűlésen Bartha Miklós is beszélt. Az is határozatba ment, hogy az ifjuság a népgyűlés után Ugron Gábornak fáklyaszénét ad.

tott reám ily leverőleg, — mond Julia s viszszerényi mindinkább érzes teljesseget hangja. — Most amikor rövid napok választanak el fölővatomat orájától, öntő batással van jóvómre. Kerem, halgassa végig előbb, amit mondan akarok, — esd a haidon, mikor a főnöknő bele akar vagni szavába, — s azután mondjon íteletet elhatározásom fölött. Balassa, kiről a szent atya szoltott, nekem mátkám, tőle viselem emlékül e gyémántos keresztet nyakamban. De mostoha végzetem ugy akarta, hogy szerelmében boldog ne lehessenek. Azert vaiaztám szentelt falait e zárdának, hogy hűségem szent eskőjét fogadalommal megőrizzem. De most, amikor tudom, szerencsétlenségében hogy bizonyára mindenki elhagyja, — ujbol áthatja egész lelkem a kötelesség, mit eim szab a szerelmem. Tamaszra van szükség, vi gasztalóra, melyen érző szive ahítja a szeretet gondozását. Elfelelttem, hogy ő tán régen megfeledkezett fogadásáról, meg talán rólam is mar; de az en szivemben örökre, kiolthatatlanul el szerelmem Balassához.

Az indulat heve kifarsztá, perczekre elhallgata, s azután ismét folytatja, gondolatait mindig rendbe sorakoztatván

— Szent kötelesség, mit e falak között vállalnak magamra, de nem különben az, mi vel mátkámnak tartozom. Azert, meg ne itéljen kegyelmes asszonyom, en így nem öltözöm be; súlyos bünt követnék el, Isten haragját vonnám méltán fejre, ha mikor szivemben mást érezek, ajkám hamis esküvéssel monda-

Külföldi hírek. Bismarck utóda.

A Breslauer Zeitungnak ugyanazt írják Berlinből, a mit a Hamburger Nachrichten már jelentett, hogy Bismarck herczeg utódjával csakugyan Waldersee tábornok van kiszemelve. Nagy feltűnést kelt Németországban az utód kérdésének fesztétele. Némely körben azt hiszik, hogy sajátképen Waldersee ellen irányul a hírlapok közleménye, mert ez bevezetése a Waldersee elleni hírlapi háborúnak. — A B r a t i a n o - k o r m á n y vád alá helyezése. A Bratiano-kormány vád alá helyezése vértanúozó indítvány tárgyalását már megkezdte a román kamara. Mint Bukarestből jelentik, a tárgyalás, melyet a közvelemény élénk figyelemmel kísér, ugy látszik, igen szenvedélyes lesz. Azt hiszik, hogy a képviselőház az indítványozott főbb vádpontok közül néhányat el fog ejteni, ellenben enquete-bizottság meg fogja vizsgálni, mennyiben terheli felelősség az egyes minisztereket. — A k o t m á n y J a p á n b a n. Az Asia legkeletibb partjáról Japán művelődésének egy újabb nagy mozzanatát jelenti a távirat. Japán, mely már évtizedek óta közeledek az európai államokhoz, egyszerre megszűntette ázsiai kormányformáját: a mikadó alkotmány adott népének. A modern kultúrának óriási vívmánya ez s a mily nagy lendülettel fog adni a különbe is magas értelmiségű szigetország fevirágzásának, ép ugy fogja emelni Európának rokonszenvét, melyet eddig is tanusított a távoli haladó ország és népe iránt.

Floquet lemondása.

P á r i s, febr. 14. A képviselőházban ma volt a vita az alkotmányrevizióra vonatkozó javaslatok felett. A Bourbon-palota előtt az esős idő miatt csak keves ember jelent meg. Az emelvények azonban, daczára a szigorú ellenőrzésnek, tul voltak tömve. A diplomataok pahlolyaban lord Lytton, gróf Hoyos és neje foglaltak helyet. Az ülés elején nagy volt a bizonytalanság a javaslat sorsára nézve, a képviselők ellenek vitatkoznak, miatt a ház lassanként megtelek. Boulanger kíséretével mindjárt akkor jelent meg, mikor az első szónok a szekre lépett. Az első szónok a jobbpárti Mackau volt, a ki a vitát nyolcz napra elhalasztani kívánja, mivel ő és barátai komoly és teljes alkotmányreviziót, nem pedig csak látszólagos, tetszreviziót kívánnak (Tetszés jobbról). Az elnapolást azért kívánja, hogy a miniszterelnök kifejttesse a köztársaság elnöke előtt az okokat, melyeket őt a kamara felosztatására bírják rá. Floquet az első szónok beszédére a választotta, hogy Mackau vigye meg maga a tanácsát a köztársasági elnöknek. (Nevetés és tetszés a központban és balról.) A miniszter kéri a házat, hogy kezdje meg azonnal a revizió vitát. A kamara 375 szavazattal 173 ellenében az azonnal való megkezdés mellett nyilatkozott. Douville Maillieu (szelsőbali) a revizió ellen nem fogja mutatni, kívánja-e a reviziót vagy nem. A nép raer meggondolnia a dolgot, mert a választási időszak tenyleg meg van nyitva. Ő az egészséges józan esze van, míg az elegáns termekben és jozan esz nem igen érzi magát otthonosan (Deraitse). A nép előtt aig nyolczvan képviselő beszélt a revizióról s ha a nép kívánja fogja a régi idők politikájához való visszatérést, ez meg is fogja mondani (Zaj). Erre a szónok heves zárbeszédet kezd e. y e s képviselőkkel, a kik folyton fejbesszúttak. Heves kifejezéseket használ, melyeket az elnök megro. A bizottságban, monuja tovább a szónok, a képviselők nem értenek egyet a-ra nevez, hogy milyen reviziót akarnak (Nyugtalanság). Ezert lehetetlen már ma megkezdenni a vitát, mivel senki sem tudja, mit kellene a mostani alkotmány helyébe léptetni. Okosabb törvényeket hozni a rend fenntartására. Bizák a képviselők a választókra a kérdés előntéséért, ezek egyedül jogosultak erre. (Tartós tetszés a központban.) Floquet arra emleker-tet, hogy a kamara elhatározta a vita megkezdését és kéri e határozatot megtartani.

KARCS (Igazmondó elnök. — Ez a titka. — Milyen uralom? — Kötényes király. — Japán uti.)

A képviselőház k e t s z e r jelentett olyas valamit, a mi Egyik volt a kibocsátott mese, a képviselők (Zaj és törtent insultáltak e ták nyomban

Ha nálunk a pá hazugság, mert mond Nem ér sokat a szá nem megy, ha m körüle a felháborodó zsványok vértengert lyenek oltalmában.

Hát nincs esz a ki olyas valami kövessen el a hazafé után az u. n. lovaság vagy kigolyózá c a s i n ó b o l.

Ez talán csak szölylebből. Ha ugyan hogy „engem a h a t, d e é n a n e h a t o m!”

Es látni való, eljárásra készült már az inzulus drasztikum

Nekünk a királ Tiszáknak csak t e s n e k tekintheti Mert ez a párt mint loyális nép

Az országos szá uralomra számít, vále uralomra.

Igen szerencsés pest főkapitánytól mozgalmat hasonlita kenyér-forradalmához Annyiban hasonló Rómában is u szög és bitang zsi népre.

Külömbözik pe a főkapitány ur sze hogy a budapesti fő ják a komisszágok rüen — e l c s a p

A király kitév varázst a mia. el véderőt a javaslat e ház és a főváros re válaszában tette,

Erre új szavazás köve névszerinti szavazás vézázás nagy nyughata Már a tanácskozás föl hir a képviselőházban, ségben van Floquet, elhagyták a termet, történéjk arra az eset elhalasztás mellett fog folyton növeledett a t hídette az eredményt nében az elnapolás me hirdetés után pillan Floquet a szöszekre le mult heten a ház a vitát hétéfőre, a revizió te ki. Mindkét kérdés netkérdést csinált. En met tartani. (Perczek Mivel a kamara ma nentem, hogy pár per elnöknek át fogom a Hosszantartó zajos t zésőbalon.) Mikor Flo net társaságában elha a bal és szelsőbali minisztereket 173 k ellen szavazott. A üléseit.

P á r i s, febr. 14. a diplomataok erkelye herczeg Lytton lord Boulanger szintén je jobb párt elnöke az lánának elnapolást k elvtársai — ugymond kamara felosztatását a kormány előterjeszt tására vonatkozó t az elnapolást ellenzi, is gondol a kamara l polásra vonatkozó ind vazzattal 173 ellené gróf szintén az alkot indítványozza, de más azért, mert a választ megkezdődött. A nép mood — hogy megmu viziót óhajt. Nem veszt egyáltalán nem tisztáz önszeretet politikáját, litkáját kövessék. Fl kamara elhatározta, szavazásról szóló törv köztársasági revizió kérdé re. A kamara mindaz ellenében kimondja a r ezután kijelenti, hogy beadja lemondását.

KARCS

(Igazmondó elnök. — Ez a titka. — Milyen uralom? — Kötényes király. — Japán uti.)

A képviselőház k e t s z e r jelentett olyas valamit, a mi Egyik volt a kibocsátott mese, a képviselők (Zaj és törtent insultáltak e ták nyomban

Ha nálunk a pá hazugság, mert mond Nem ér sokat a szá nem megy, ha m körüle a felháborodó zsványok vértengert lyenek oltalmában.

Hát nincs esz a ki olyas valami kövessen el a hazafé után az u. n. lovaság vagy kigolyózá c a s i n ó b o l.

Ez talán csak szölylebből. Ha ugyan hogy „engem a h a t, d e é n a n e h a t o m!”

Es látni való, eljárásra készült már az inzulus drasztikum

Nekünk a királ Tiszáknak csak t e s n e k tekintheti Mert ez a párt mint loyális nép

Az országos szá uralomra számít, vále uralomra.

Igen szerencsés pest főkapitánytól mozgalmat hasonlita kenyér-forradalmához Annyiban hasonló Rómában is u szög és bitang zsi népre.

Külömbözik pe a főkapitány ur sze hogy a budapesti fő ják a komisszágok rüen — e l c s a p

A király kitév varázst a mia. el véderőt a javaslat e ház és a főváros re válaszában tette,

Erre új szavazás következik, s ellenőrzésül névszerinti szavazás vált szükségessé. A szavazás nagy nyughatatlanság mellett folyik. Már a tanácskozás folyama alatt elterjedt a hír a képviselőházban, hogy a kormány többségben van Floquet, Goblet és Freycinet elhagyta a termet, hogy megbeszéljék, mi történjék arra az esetre, ha a szavazás az elhalasztás mellett fog szólni. Ezalatt a zaj folyton növekedett a teremben. Az elnök kihidette az eredményt: 307 szavazat 218 ellenében az elnapolás mellett nyilatkozott. A kihirdetés után pillanatra elnémult a ház. Floquet a szószekekre lépve elmondja, hogy a múlt héten a ház a választási módus feletti vitát hűfőre, a revízióvitát csütörtökre tűzte ki. Mindket kérdésközl a kormány kabinétkérdést csinált. En meg szoktam ígéretem tartani. (Percekig tartó tetszés bálról.) Mivel a kamara ma másépek határozott, kijelentem, hogy pár perc múlva a közársasági elnöknek át fogom nyújtani lemondásomat. (Hosszantartó zajos tetszés nyilatkozatok a szószekeknél.) Mikor Floquet, Goblet és Freycinet társaságában elhagyta a termet, fölültek a bal és szélsőbal ferfiak és eljelenztek a minisztereket 173 közársasági a kormány ellen szavazott. A ház bétőfőg elnapolta üléseit.

Páris, febr. 14. A kamara mai ülésén a diplomaták erkélyen jelen volt a walesi herceg Lytton lord nagykövet kíséretében. Boulanger szintén jelen volt. Machy báró, a jobb párt elsőke az alkotmányrevízió tárgyalásának elnapolását kívánta 8 napra. O es elvtársai — ugymond — teljes revíziót és a kamara feloszlását óhajják. Nyolcz nap alatt a kormány előterjeszheti a kamara feloszlására vonatkozó törvényjavaslatot. Floquet az elnapolást ellenzi, miután a kormány nem is gondol a kamara feloszlására. Az elnapolásra vonatkozó indítvány ezután 375 szavazattal 173 ellenében eljelenzett. Douville gróf szintén az alkotmányrevízió elnapolását indítványozza, de más okoknál fogva és pedig azért, mert a választási idűszak már most is megkezdődött. A nepe kell hagyni — ugymond — hogy megmutassa, mily irányu revíziót óhajz. Ne veszteggük az idűt a még egyáltalán nem tisztázott kérdéssel, — ne az önszeretet politikáját, hanem a józan ész politikáját kövessük. Floquet utal arra, hogy a kamara elhatározta, hogy a kerületenkinti szavazásról szóló törvényjavaslat után az alkotmányrevízió kérdése kerüljön napi rendre. A kamara mindazáltal 307 szavazattal 218 ellenében kimondja a revízió elnapolását Floquet ezután kijelenti, hogy Carnot elnökhez megy és beadja lemondását.

KARCZOLATOK.
(Ígasmondó elnök. — Ezeköz — Tizza ellen. — Loyalisitas. — Milyen uralom? — Rossz hasonlat. — Alkotmányos király. — Japánban. — Az és szócseka. — Utimatnum.)

A képviselőház elnöke néhány nap alatt kétszer jelentett ki az elnöki székéből olyas valamit, a mi nem igaz. Egyik volt a királyi szívszélhűdéséről kibocsátott mese, a másik a tegnapi, a mellyel a képviselő (Zay és Szentiványi) rendőrlég történt inzultálását eltagadta. Meg is czafolták nyomban.

Ha nálunk a parlamentárismus egy nagy hazugság, mert mondana igazat — az elnök?

Nem ér sokat az ellenzék taktikája. Tizza nem megy, ha mindjárt orkánna növekszik körülé a felháborodás zaja s ha a rendőrszíványok vértengeret is ontanak ki az ő személylének oltalmában.

Hát nincs e szánt ember az ellenzékben, a ki olyas valamit csattanós inzultust kövessen el a hazafeladó renegátón, a mely után az u. n. lovagias eljárás" következik, vagy kigolyóztatás a nemzeti casinóból.

Ez talán csak megugratná a bársony zsöllyéből. Ha ugyan nem gondolkozik úgy, hogy "engem a casino kigolyóztat, de én a népet legolyóztatatom".

Es látni való, hogy erre a drasztikus eljárásra készül már a min. elnök. Ellene pedig az inzultus drasztikumával tessék próbát tenni!

Nekünk a király pártok felett áll. Tiszáknak csak addig jó, a mig kor tesnek tekinthetik.

Mert ez a párt inkább Loyolalis, mint loyalis nép és király iránt.

Az országos szabadelvű párt egyeduralomra számít, választóik egyeduralomra.

Igen szerencsétlen hasonlat volt Budapest főkapitányától a budapesti alkotmányos mozgalmat hasonlítani — a római munkások kenyér-forradalmához.

Annnyiban hasonlít a kefftő, hogy a rendőrök Romában is úgy, mint Budapesten, részeg és bitang zsványok módjára törték a népre.

Különbözik pedig a két megzalom (s itt a főkapitány ur szellemekedésének a bibije), hogy a budapesti főkapitányt megjutalmazandják a komisszágokert, a római pedig egyszerűen — elcsapták!

Imé, az ingadozó min. elnök utolsó menedéke s gyöngeségének megkoronázása.

Minket azonban nem alterál ez az "elitelés." Különálló nézet, még ha királyé is; a miénk nem az, mert népmilliók nézete.

Uralkodónk mellék neve, hogy ő "Európa legalkotmányosabb uralkodója."

Eddig mi, Európa legalkotmányosabb alattvalói, büszkek valánk királyunk e czimére.

Tizza Kálmán, a rossz tanácsadó, odáig viszi a dolgot, hogy a czim érdeme felett kétkedünk kell s a czimet (tekintve, hogy Magyarország mennyit vesztett és engedett a 22 éves alkotmányosidőben) nem csak a legszebbnek, de a legkényelmesebb uralkodói czimnek fogjuk tekinteni.

Mért oly tanácsokat adni a királynak, a melyek a kényelmet... megzavarhatnák?

A mikádo e hónapban alkotmányt adott Japánban. Magyarországra kezd ellentétbe jönni — Japánban.

A hadseregéről br. Fejérvári egész nyíltan elösmerte, hogy a közögi és szót nem bírják vele elösmertetni. Még sem eskethetik fel az alkotmányra és hazára, mert — ugymond — elég, ha a király feleskuszik.

Pedig ugyan nagyra vannak ott a feyelemmel. A mit a katonai iskola elmulasztott a közögi ismeretek terén, nem pótolhatás a dunkli, kurtavas és várfogság?

Tizza Kálmán a király által a 25. § tárgyában adott ultimatumról beszél. Pedig tudhatná, hogy az uralkodó és nép közötti ultimatumok nem veze nek semmi jóra. Például 1849 április 19-ike.

Gili Balázs.

HELYI HIREK.

* Hajduvármegye és a véderő-javaslat Hajduvármegye közönsége — a csütörtöki közgyűlésből kifolyólag — a következő feliratot intézte az országgyűléshez:

"Milyen dicséit képviselőház! A tárgyalás alatt levő véderő-törvényjavaslatnak nemzeti alkotmányunkat milyen sértő, sőt veszélyeztető 14 ik s 25-ik §-ai vármegyénk alkotmányos polgárainak aggodalmait is méltán felkeltve, azon hazafini kerellemmel fordulunk a melyen tiszteit képviselőházhoz: méltóztatassék ezen alkotmányunk, nemzetiségünk és ez utóbbi különösen érdekelőleg, ifjúságunk jövője tekintetében felelte veszedelmes szakaszokbani előzetes intézkedéseket meg nem szavazni. Állandó s mély hazafini tisztelettel lévén. — Kelt Debreczenben, Hajduvármegye törvényhatóság bizottságának 1889 évi febr. hó 14-án tartott rendes közgyűléséből. Hajduvármegye közönsége s annak nevében: Rázós Gyula alispán."

E feliratot meg a tegnapi nap folyamán felküldték az országgyűléshez, valamint a többi törvényhatóságokat is felszólították, hogy hasonló szellemű feliratokkal keressék meg az országgyűlést.

* Az ügyvéd urak és a rendőri hivatal Debreczenben sem állanak valami jó lábón s naponta hallani oly eseteket, a melyekben egy-egy rendőri tisztviselő tulkapásokat enged meg magának művelt emberekkel így az ügyvédekkel szemben. Kellemetlen eset fordult elő közelebb is, a mely mindenesetre meglepőbb volna, ha nem a mi különben buzgó és érdemes főkapitányunk szerepe benne, a ki — tudvalevőleg — nagyon impozáns és jeles dolgoknak véli, ha néha felfüggesztheti a keresztényi terelem követelményeit. Az eset annyi, hogy Boczkó Sámuel főkapitány ur, rendőri ügyben megidézte N. J. hentes-iparost, a kinek képviselőben azonban V. N. G. ügyvéd jelent meg s be is mutatta rendszeresen kiállított meghatalmazását. A főkapitány azonban határozottan kijelentette, hogy vele tárgyalni nem fog az ügyvéd ur pedig erre tiszteletteljesen azt jegyezte meg, hogy "a megidézett félnek joga volt őt képviselővel megbízni, nek pedig joga van felet képviselni." Erre a főkapitány dühbe jött s azt kiáltotta V. N. G. urnak, hogy "ne tanítsa ötet, hanem ha nem tetszik az ő eljárása, ott az ajtó, azon menjen ki!" "Sajnálom" szölt az ügyvéd és eltávozott. — Ez, főkapitány ur! semmi esetre sem uri embereket megillető hang. Az esetnek jogi oldala nem tartozik reánk s ezzel annál kevesebbé foglalkozunk, mivel a megsértett ügyvéd így is az ügyvédi kamarához fordult sérelmének orvoslása végett. Reánk tartozik azonban azon körülmény, hogy a művelt osztályhoz tartozó egyének mindaddig, mig nem szerepelnek a rendőrség előtt tettesekül, ott művelt és udvarias bánásmódban részesüljenek. Ne az érdeséget tanulja el rendőrségünk budapesti kollegáitól és higgye el nekünk, hogy az udvariasság híre nem fog általmára lenni semmifele tekintetben.

* Öngyilkosság Kiss Gábor debr. születésű ref. vallású, 30 éves, nős szűcs, tegnap egyik barátja lakásán, czegled-utca 279

sz. a forgó-pisztolyal szájába lött s rögtön meghalt. Tetének oka valószínűleg családi viszályban keresendő. Holt-tetemet bevitték a közkórházba, hol tegnap d. u. ejtetett meg az orvos-rendőri vizsgálat.

* Az ideai sorozás. A féléhivatalos "Bud. Korr." című lap tudósító jelenti: A törvényhatóságok a törvény értelmében már befeljezték az ideai sorozáshoz szükséges előmunkálatokat és erre vonatkozó jelentéseiket jóváhagyás czéljából a honvédelmi miniszter elé terjesztették. A miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy várják be a miniszteriumnak új, a legközelebbi sorozásra vonatkozó utasításait.

* Helyi termék. Nemsokára érdekes termek fog megjelenni a debreczeni könyvpiaczon. Kerekes Géza, a "Villám" szerkesztőjének könyve "Bugyi Sándor" a nevezett elczlap ezen jellemzetes állandó alakjának, a z affos humoru debreczeni taligás viselt dolgairól. A tiz ivre terjedő mű már sajtó alatt van. A számos képpel s több tollból kiherült egyéb nemű tréfás közleményekkel ellátott könyv ára csak 60 kr. lesz. Ajánljuk a mókás olvasmányokat kedvelő közönség figyelmébe.

* Válto-hamisító. Juhász Endre nevű fiatal embert, több rendbeli válto-hamisításért, a debr. kir. törvényszék 4 évi fegyházra, 10 ftr. pénzbüntetésre, a rabtartási költségek viselésére, a válto-kölcsön megterítésére, továbbá 3 évi hivatal-vesztésre s politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére ítélte.

* Közgyűlés. Meghívás a debreczeni iparoskör által 1889. márczius 3 án d. u. 3 órakor sajtó helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésére. Tárgyszorozat: 1. A múlt 1888-ik évi számadás előterjesztése, a választmány és számvizsgáló bizottság jelentéseivel. 2. A választmány véleményes javaslata a körnek a debreczeni polgári körrel leendő egyesülésére nézve, és az egyesítendő kör alapszabály tervezetének helybenhagyása. 3. A közgyűlés előtt 4 nappal netán benyújtott indítványok tárgyalása — Kelt a kör választmányának f. é. febr. 13-án tartott üléséből Fabian L. Mór titkár. Szepessy Gusztáv elnök.

* Tánctvialom. A farsangnak bizonyára egyik legérdekesebb tánctvialma lesz a debr. sertes-kereskedők és hízalók által febr. 28-án a "Korona" szálloda termeiben rendezendő tánctvialom, melyről — tér székében — csak jövő számunkban emlékezhethünk meg részletebben.

* Egyház. A debr. ref. főiskola tanács-termeben 1889. évi febr. hó 17. napján d. e. 10 órakor egyházi közgyűlés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

* Hazafias adományok. A helybeli függetlenségi kör ivén a budai honvéd szoborára ujjában adakoztak: Vertesi Lajos 5 ftr., Harangi Sándor 2 ftr., Szegedi János 1 ftr., Jeney Miklós 1 ftr., Jeney József 1 ftr., dr. Szikszay Szabó József 2 ftr., Bácsi László 1 ftr., Sütő József 5 ftr., Csobán József 1 ftr., Kovács János 2 ftr., Vég Sámuel 1 ftr., ifj. Bányai István 1 ftr., Kertész István 1 ftr. Erdélyi Ferencz 1 ftr., Faragó András 50 kr., Szőke János 50 kr., Kulcsár József 50 kr. A függetlenségi kör saját pénztárából 10 ftr. Az eddigi gyűjtés eredménye 60 ftr.

* Halafozás. Vettük a következő gyászjelentést: "A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a felejtethetlen jó testvér, illetve nagy-néne néhai PAPP JÓZSEFNE született Zagonyi Sára asszonynak, folyó hó 14-én életének 65 ik évében, több havi súlyos szenvedés után, szívzülhűdésben történt gyászos kimulását. A boldogulnak földi maradványai f. hó 17-én előbb a n-peterfia-utcazi 819 sz. alatti házban, majd az ev. ref. nagytemplomban megtartandó végtesztességét után a peterfia-utcazi temetőbe fognak végnyugalomra helyeztetni. Mely végtesztességét a boldogult nak rokonait, ismerőseit, barátait és a t. cz. közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1889. febr. 15. A boldogulnak testvére: özv. Maró Károlyné, szül. Zágonyi Eszter és ennek egyetlen gyermeke Maró Karolina férjével Czeglédi Györggyel. Béke poraira!"

* Színhazi lácsó. A Bianchi-féle hangverseny alkalmával egyik urhölgy tévedésből magával vitte a bérelt lácsót. — A színhazi szolgáló ezen uton kéri fel az illető urhölgyet, hogy a lácsóvet szolgáltassa vissza.

* A Szikszayfőle jéppályán, mely rendkívüli látogatottságnak örvend, ma és holnap este villany-világítás mellett folyik a korcsolyázás. Ebből is látható, hogy a telep tulajdonosai mindent elkövetnek a közönség érdekében s ma este a jegcsarnok nagy termet is megnyitják, melyben teljes vendéglői kiszolgálás van berendezve. A közönség esetleges óhajára tánctvialom fogja bezárni a jégünnepelet.

* Gyászjelentés. Mely fájdalomtól szomorodott szívvel tudatjuk a kedves gyermek, szerető testvér, sógor, s jó rokon SARKADI ISTVANNAK folyó évi hó 15-én déli 1 órakor életének 21 évében, hosszas de különösen 10 napi súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kedves halott féli részei f. hó 17-én délután 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a nagyhatvan-utca 1527. sz. házunktól, majd a ref. kistemplomban tartandó rövid ima után, a hatvan-utcazi sírkövekben fognak örök nyugalomra letétni. — Mely végtesztességét a rokonainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1889. febr. hó 15-én. A boldogulnak atyja: Sarkadi István nejevel Szalai Juliánával, testvérei Juliánna férje Vertesi

János és gyermekeivel: Mária, Róza, Ferenc és Mihály. Béke a korán elhunyt ifju hámvairai!

Szótalány.
— Közi: Tóth Doris. —
Tavasszal pillantod ébredő fágon...
Fordítod a a gyöngével teszik a világon.
Első betűt vedd el a szereti az ügyvéd.
Utolsója nélkül undok egy betegségg.
Fordítva két első betűje azó lónak.
Két végűje pedig a zsebedből szóllhat.
(Megfejtők neveit későbbiek a köztük mároz.
1-én érdekes olvasmányt sorolunk ki.)

Utolsó szótalányunk megfejtését ("durud") helyesen beküldötték: Windt Irma, B. M. (Budapest), Sz. né Mészáros Jusztina, N. N., Botos András (nyertes), Beke József, Margit, Br. Ditturtné (Pozsony), Bojár Guido, Kádas Imre, színész (Pozsony), Dankó, Fekete, Fehér Ottó, Bánkai Ilonka és Olga, Weiss Ignác, K. Hajdu Lajos (Kisújszállás), Tóth testvérek, Kelecsényi Aurél.

Debr. színház.
Holnap, vasárnap 1889. febr. 17-én, páratlan bérletben, V. MARGÓ CZÉLIA első vendégjátékául:

NEBÁNTSVIRÁG.
Víg operette 4 felvonásban.
Főlelős szerkesztő Gáspár Imre
Kutasi Imre

TIZ FORINT
naponta mellékeset, tőke és risikó nélkül, sorsjegyeknek részesítésére eladása által. G. A. XXXI. oszág által 1888. év óta. Ajánlatok Rüdich Dávid bank, előleg és váltó őrletébe Budapest, kecskeméti-utca 11. küldendők.

Egyedüli különleges-kiállítás Debreczen farsangi czikkék és mi tisztelettel szeretettel elvadászunk.
Egy millió
cotillon-rendjel
A legkedveltebb dísz-kiválástásban, minden egyes darab ellátva brilláns-creppel és tréfas toroképekkel. Egy készlet (60 darab) ára:
sz. 0 I II III IV V VI VII X XII
frt. 1, 1, 2, 2, 3, 4, 4, 5, 6, 10, 16
50 d-b. préselt rendjel ára: 40, 50, 75 kr., 1 ftr.
Egy 10 darab tréfás fejevalóiból álló készlet ára:
szám 0 I II III IV V VI VII VIII
— 50 — 75 — 1.50 — 2.50 — 100 d-ját, 101 fr.
Jelmez- és toroképek, kiválástásban 10 drb. ára: frt. 1.—, 1.50, 2.—, 3.—. Egy tárcakönyv 20—30 krajczár. — Székfűtés-készítéssel vagy utatvát mellett.
Díj- és bérmentesen küldünk illusztr. sorsjegyeket (60 a) vonatkozólag: hölgy-ajándékokra, táncszerekek és cotillon-rendjelre, tréfás cotillon táncokra (melyeket táncmester nélkül rendezhetnek). Kültetelnek továbbá a következő czikkék árakkal együtt: bokréta, a-lász-csokrok, rendező-jelvények, tomló-lak tomló-tárgyak, álcák, tréfás hangszerek, díszítési czimerek, képek, lampionok, jelmezszapok, állatfejek stb.
Egyleteknek, testületnek és elarusítóknak árlero-vatát engedünk.
Kapható egyedül WITTE cégnél Debreczen, VI. Magdalenstrasse 16/5. sz. a. Sárogy-cím: Witte Eduard, Debreczen.

15 évi sikertől koronázva!
Köhöges, rekedtség!
és asthma elleni Strausz A.-féle világhírű és többször kitüntetett amerikai gyógyfű-kivonatu
mellpasztillát
mellszörp és mellszört a. n. 6. községgel figyelmeztetésre ajánlom. 1 doboz ára 20 kr., 6 doboz 1 ftr. Naponta postai széküldés. Raktárak Debreczen: Rotschnek V. E. és Örvényi Ottó urakkal, továbbá a környéken minden jóhírű gyógyszerháznál.
STRAUSZ A. utóda
vezérraktára Budapest, váci-körút, Fonclerapalota.

Az ő-sz-s orvosi tanulmányok tudora
Dr. Tihanyi Sámuel
kezel mindenemű
száj és fogbajokat, odvas fogakat
fájdalom nélkül (érzékenylenes áln) távolít el; fogakat töm porcellán, ezüst, arannyal, s egy állandóan alkalmazott (Amerikában képzett) fogtechnikus segítségével a legcélseztérűbb
műfog betéteket eszközi.
Rendelő órák: reggel 8—11-ig.
délután 2—5-ig.

